

Dosarul nr.3ra-1221/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L.Holevițaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, E.Palanciuc, I.Muruianu)

Î N C H E I E R E

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Igor Procopet împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului
administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins
apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 10 noiembrie
2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La data de 05 martie 2020, Igor Procopet, reprezentat de către avocatul Vladimir
Kovali, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, este beneficiar de pensie pentru
vechime în muncă, începând cu data de xxxxx, stabilită de Ministerul Afacerilor Interne și
calculată în cuantum de 50% din suma soldei, cu o vechime în muncă de 26 de ani.

Reclamantul a comunicat că, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne
nr.96 din 20 martie 2018 i s-au efectuat recalculări în vechimea în muncă, cu avantaje
pentru perioada activității în funcția de polițist al Batalionului Serviciului Escortă al
Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău. Astfel, la data ieșirii la pensie, vechimea
în muncă i-a fost stabilită 29 de ani. Or, la ieșirea la pensie initial, cuantumul pensiei
constitua 50 % din soldă, iar după recalcul ar constitui 75%.

Astfel, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica, în vederea
recalculării pensiei, însă prin decizia nr.94/2019/3396 din 25 noiembrie 2019 cererea a fost
respinsă.

Reclamantul a invocat că la data de 30 decembrie 2019 a depus în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr.94/2019/3396 din 25 noiembrie 2019. Însă, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.P-297/20 din 27 februarie 2020, cererea a fost respinsă.

Reclamantul a relevat că acțiunile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica și a Casei Naționale de Asigurări Sociale contravin prevederilor legale și circumstanțelor de fapt.

În acest context, reclamantul a menționat că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica nu a reținut vechimea în muncă ce urma să fie calculată cu înlesniri, pentru perioada 23 februarie 1998 - 09 septembrie 2011, perioada de activitate în Batalionul Serviciului Escortă al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. 94/2019/3396 din 25 noiembrie 2019 privind respingerea cererii și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-297/20 din 27 februarie 2020; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze recalcularea pensiei, cu achitarea acesteia din data de 09 septembrie 2011, în cuantum de 75% din solda lunară, luându-se în considerare certificatul eliberat de către Direcția de Poliție mun. Chișinău cu nr. 34/20-5685 648 din 23 decembrie 2019, cu majorările și indexările ce au avut loc.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Igor Procopeț împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil. A fost anulat actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica privind respingerea cererii în stabilirea pensiei nr. 94/2019/53398 din 25 noiembrie 2019 și decizia adoptată în procedura prealabilă – refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-297/20 din 27 februarie 2020. Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să efectueze recalcularea cuantumului pensiei reclamantului Igor Procopeț, începând cu data de 09 septembrie 2011, în baza confirmării eliberate de către Direcția de Poliție a mun.Chișinău nr. 5685-648 din 23 decembrie 2019, prin care se confirmă că în perioada de la 23 februarie 1998 până la 09 septembrie 2011 urmează a fi luată în calcul cu înlesniri: pentru o lună lucrată două luni vechime, cu stabilirea cuantumului pensiei de 75% din suma soldei, cu indexările ce au avut loc (f.d. 62-69).

La data de 19 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii reclamantului Igor Procopeț (f.d.60-61).

Hotărârea motivată din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 20 ianuarie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8000877906AS, anexat la materialele cauzei (f.d.72).

La data de 17 februarie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d. 76-79).

Astfel, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat articolele 1 și 6 ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale; articolele 20, 47, 53 și 54 ale Constituției Republicii Moldova; articolele 1, 2, 3, 5, 6, 10, 11, 17, 20, 21, 93, 189, 206 și 209 ale Codului administrativ; articolele 1, 7, 10, 13, 14, 18 și 44 ale Legii nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri; articolele 33 și 41 ale Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii; articolul 16 din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative; articolul 33 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 privind sistemul penitenciar, în vigoare până la data de 21 martie 2008; punctele 1, 6 și 8 ale Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare; Hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 18 octombrie 2011 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 48 din 26 martie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați.

Instanța de apel a menționat că, s-a constatat cu certitudine că urmare a recalculării vechimii în muncă cu avantaje a reclamantului Igor Procopet, prin certificatul nr. 34/20-5685 648 din 23 decembrie 2019, la data de xxxxx vechimea în muncă a acestuia a constituit 29 de ani, 01 luni și 08 zile, fiindu-i calculată vechimea în muncă, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu înlesniri (1:2) pentru perioada de 23 februarie 1998 – 24 septembrie 1999, când a activat în funcția de polițist al Batalionului Serviciului Escortă al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău, pentru perioada 24 septembrie 1999 – 05 februarie 2010, când a activat în funcția de comandant de pluton al Batalionului Serviciului Escortă al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău, și pentru perioada de 05 februarie 2010 – 09 septembrie 2011, când a activat în cadrul Batalionului Serviciului Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

Instanța de apel a notat că, având în vedere refuzul expus în decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, la normele legale ce guvernează speța, instanța de fond a ajuns la o concluzie justă privind netemeinicia refuzului recalculării pensiei, or, intimatului Igor Procopet i-a fost calculată greșit vechimea în muncă, fiindu-i calculată o lună vechime în muncă egală cu o lună de serviciu, însă conform prevederilor legale enunțate mai sus, vechimea în muncă pentru acest gen de funcții se calculează două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, fapt stipulat în art. 33 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar.

Instanța de apel a remarcat că, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, cu certitudine s-a constatat faptul că, la data de 20 noiembrie 2019, când intimatul Igor Procopet a depus cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica, dânsul

întrunea toate condițiile stipulate la art.13 lit. (b) din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, însă Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat i-a refuzat intimatului Igor Procopeț stabilirea pensiei, interpretând eronat că, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile acestei norme se ia în calcul vechimea în muncă calendaristică fără înlesniri.

Concomitent, instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a conchis că, prin refuzul său, Casa Națională de Asigurări Sociale eronat a interpretat prevederile art.61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, or, starea de fapt stabilită de către instanța de judecată confirmă prezentarea la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica, de către reclamantul Igor Procopeț a actelor suplimentare, care confirmă stagiul de cotizare.

Instanța de apel a invocat că, din esența normelor de drept rezultă, că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală, izolatoare de detenție provizorie și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Instanța de apel a menționat că, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală și izolatoarele de detenție provizorie sunt persoanele, care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

În același timp, instanța de apel a subliniat că, potrivit pct. 1 din ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor, care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri din cadrul subdiviziunilor autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorului de urmărire penală, care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Astfel, în preambulul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 este indicat că, acesta a fost emis întru respectarea prevederilor pct.7 lit.g) și

pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță, examinând cauza, a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind faptul că, intimatul Igor Procopeț a respectat condițiile de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu, iar decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. 94/2019/3396 din 25 noiembrie 2019 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. P-297/20 din 27 februarie 2020 sunt ilegale și arbitrare.

Instanța de apel a respins argumentul apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, certificatul eliberat de către Direcția de Poliție mun. Chișinău cu nr. 34/20-5685 648 din 23 decembrie nu ar avea valoare juridică, și că ar fi nul în partea, în care vechimea în muncă a reclamantului a fost calculată cu înlesniri. Ori, nu a fost prezentată nicio hotărâre judecătorească, prin care certificatul menționat ar fi fost anulat de instanța de judecată.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat și argumentul apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, nu sunt aplicabile prezentei cauze. Însă, funcțiile deținute de intimatul Igor Procopeț nu au temei de a fi asimilate sau echivalate cu activitatea în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și insitutuțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

La acest capitol, instanța de apel a relevat că, în virtutea legislației în vigoare, sistemul penitenciar este subordonat Ministerului Justiției, iar instituțiile penitenciare sunt subordonate entității din cadrul respectivei autorități publice centrale de specialitate și nu anihilează dreptul de a beneficia de avantajele prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare persoanelor, care deși fac parte din instituții distincte, realmente își îndeplinesc serviciul în cadrul instituțiilor penitenciare și execută atribuții specifice în acest sens. Or, o altă abordare este susceptibilă să discrimineze angajații organelor afacerilor interne în raport cu angajații sistemului penitenciar.

Cu referire la argumentele apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, instanța de apel a menționat că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, s-au acordat înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor, care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne,

corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, funcționarilor publici cu statut special și din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală, izolatoarele de detenție provizorie, care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Instanța de apel a relevat că, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 este un act administrativ valabil, produce efectele juridice de rigoare, care urmează a fi aplicate corespunzător. Iar, dezacordul apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale cu ordinul menționat, atât timp cât acesta nu a fost anulat, nu reprezintă un temei pentru nerecunoașterea efectelor acestuia.

Astfel, instanța de apel a respins argumentele apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale cu referire la lipsa unui temei legal, ce ar permite intimatului Igor Procopeț de a beneficia de recalcularea pensiei sale, deoarece acest argument atentează inadmisibil asupra dreptului intimatului de a beneficia de pensia corespunzătoare condițiilor întrunite la data adresării sale, concluzie fortificată și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care instituie cerința privind caracterul previzibil al legii, adică formulată cu suficientă precizie pentru a permite unui individ, dacă este nevoie cu consiliere adecvată, să își adapteze comportamentul (cauzele Rotaru împotriva României, Amann împotriva Elveției, Milojević și alții împotriva Serbiei) și că limitarea dreptului la pensie, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă pentru o asemenea îngrădire, constituie o privare de proprietate în sensul art. 1 al Primului Protocol la CEDO și o discriminare în sensul art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție (cauza (Buchen contra Cehiei), concluzie susținută și de jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova (Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011), potrivit căreia un drept social constituie obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 al Constituției Republicii Moldova și a art. 1 din Primul Protocol la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale în cazul, când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

Făcînd referire la art. 47 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, instanța de apel a relevat că, dreptul la pensie se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale, iar caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat, și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege, care acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

În același timp, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional.

Astfel, la punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte articolul 54 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, care prevede că la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 5 din 10 aprilie 2012, § 25.

Mai mult, practica judiciară uniformă, care a fost conturată pe cauze similare cu cea dedusă judecătii, este aptă să confere reclamantului Igor Procopeț certitudine juridică și

securitate în raporturile juridice sub auspiciile art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și siguranța ca în situații asemănătoare atitudinea și tratamentul autorităților publice să fie identică iar, conduita contrară ar constitui o discriminare inadmisibilă.

Cu titlu de principiu, instanța de apel a menționat că, jurisprudența trebuie să fie unitară și constantă, în special la nivelul instanței supreme trebuie evitate deciziile contradictorii și asigurată coerența jurisprudenței (cauza Beian contra României, 2007). Prin urmare, elementele pe care se bazează principiul securității juridice sunt certitudinea și predictibilitatea dreptului. Acestea sunt necesare pentru a menține încrederea legitimă a cetățenilor în activitatea instanțelor. Jurisprudența clară a instanțelor în sensul confirmării pentru alte persoane aflate într-o situație similară cu cea a reclamantei a unui drept prevăzut de legislația națională constituie o speranță legitimă (cauza Weissman contra României, 2006).

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, pensia constituie un drept patrimonial în sensul art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și se constată o discriminare în sensul articolului 14, dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului. Limitarea nejustificată a unui drept recunoscut la pensie specială, nesocotit ulterior, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă, pentru o asemenea îngrădire, constituie o privare de proprietate în sensul art. 1 al Protocolului Adițional nr. 1 la CEDO, dar și o discriminare în sensul art. 1 din Protocolul Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (Buchen contra Cehiei 2006, Gaygusuz c. Austriei-1996).

În cazul în care cuantumul unui drept salarial sau a unei pensii stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea mutatis mutandis Rasmussen v. Polonia, hotărârea din 28 aprilie 2009, § 71).

Instanța de apel a concluzionat că la caz, netemeinicia cerințelor apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către aceasta poartă caracter pur formal, nefiind de natură să răstoarne soluția instanței de fond și reiterează convingerea cu privire la temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe și lipsa de suport juridic a apelului.

La data de 17 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împreună cu motivarea recursului, împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii reclamantului Igor Procopeț (f.d.127-131).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată, prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcând referire la pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, recurenta a relevat că, instanța de apel urma să facă o delimitare între activitatea dintr-o subdiviziune a

Inspectoratului de Poliție cum este Izolatorul de detenție provizorie, Batalionul de escortă și pază și o instituție penitenciară, asupra activității căreia se reflectă Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, dar și Legea nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogate la data de 16 mai 2018, care garantează expres acordarea înlesnirilor respective.

Recurenta a relevat că intimatul Igor Procopeț a activat în cadrul Batalionul de escortă și pază din cadrul Inspectoratului de Poliție, care nu este o instituție penitenciară și asupra căruia se răsfrânge Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. Iar, norma citată nu prevede acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii care activează în cadrul Inspectoratului de Poliție. Astfel, temei de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă nu există.

Recurenta a relevat că, prin Hotărârea Guvernului nr. 494 din 29 mai 1997 pentru modificarea și abrogarea unor hotărâri a Guvernului, pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar a fost completat cu lit. d), care reglementează dreptul de a calcula două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu desfășurat nemijlocit în închisori, izolatoarele de anchetă penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În acest sens, recurenta a menționat că modificările operate în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, au fost efectuate în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, care a fost abrogată la data 16 mai 2018 și nicidecum în temeiul unui alt act normativ, care stabilește astfel de garanții și pentru colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne sau ai Inspectoratului General al Poliției. Or, temeiul legal de emitere a actelor normative este expres stabilit în art. 44 al Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative.

Cu referire la ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, recurenta a relevat că acesta urmează a fi apreciat critic, deoarece ordinul nominalizat depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Respectiv și actele emise în baza acestuia urmează a fi considerate nule din oficiu.

Recurenta a menționat art. 16, alin. (1) și (2) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, care stipulează că, autoritățile publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sânt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a Hotărârilor Parlamentului, a Decretelor Președintelui Republicii Moldova, a Hotărârilor și Ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior, pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective.

De asemenea, recurenta a invocat că, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, aprobat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, ceea ce se prezumă că este lovit de nulitate în partea depășirii cadrului juridic ierarhic superior, fapt ce urma a fi constatat de către instanța de judecată.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 12 mai 2021 (f.d.92-119).

Decizia motivată din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 19 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8001918284AS, anexat la materialele cauzei (f.d 121).

La data de 17 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împreună cu motivarea recursului, împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii reclamantului Igor Procopeț (f.d.127-131).

Astfel, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Prin referință depusă la data de 25 noiembrie 2021, intimatul Igor Procopeț, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a solicitat de a declara inadmisibil recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale (f.d. 139-142).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului

administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan